

สารบัญ

บทนำ	หน้า
	1
ส่วนที่ 1 พฤติกรรมผู้บริโภคและการประยุกต์	
บทที่ 1 ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค	15
1.1 ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utility Theory)	15
1.1.1 อรรถประโยชน์ (Utility)	15
1.1.2 หลักแห่งการลดน้อยถอยลงของอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่ม	17
1.1.3 เงื่อนไขคุณภาพของการบริโภค	18
1.2 ทฤษฎีเส้นความพอใจเท่ากันและเส้นงบประมาณ	24
1.2.1 เส้นความพอใจเท่ากัน (Indifference Curves)	25
1.2.2 เส้นงบประมาณหรือเส้นราคา (Budget Line or Price Line)	33
1.2.3 คุณภาพของการบริโภค	34
1.2.4 การเปลี่ยนแปลงคุณภาพเนื่องจากรายได้	37
1.2.5 การเปลี่ยนแปลงคุณภาพเนื่องจากราคา	40
1.3 ความชอบที่ปรากฏ (Revealed Preferences) และเลขดัชนี (Index Numbers)	52
1.3.1 หลักของความชอบที่ปรากฏ (The Principle of Revealed Preferences)	52
1.3.2 เลขดัชนี (Index Numbers)	55
บทที่ 2 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค	65
2.1 ชื้อหนึ่งแถมหนึ่งกับการลดครึ่งราคา	65
2.2 ของขวัญ เงินสดคืนกำไร และบัตรกำนัลแลกของ	67
2.2.1 ของขวัญที่ไม่ทราบล่วงหน้า (Unexpected In-kind Gifts)	67
2.2.2 เงินสดคืนกำไร (Cash Gifts)	67
2.2.3 บัตรกำนัลแลกของ (Gift Certificates)	68
2.3 อุปทานแรงงานกับค่าแรง	71
2.4 เงินอุดหนุนแบบอัตรา (Excise Subsidy) เทียบกับแบบเป็นเหมาจ่าย (Lump-sum Subsidy)	74
บทที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคข้ามเวลา	77
3.1 คุณภาพการบริโภคข้ามเวลาอย่างง่าย	77
3.1.1 เส้นงบประมาณของการบริโภคข้ามเวลา	78
3.1.2 เส้นความพอใจเท่ากันของการบริโภคข้ามเวลา	79
3.1.3 คุณภาพของการให้สินเชื่อและกู้ยืม	81

3.1.4	การเปลี่ยนแปลงของดุลยภาพการกู้ยืมและให้สินเชื่อ	83
3.2	ดุลยภาพการออมและการลงทุนเมื่อไม่มีตลาดเงิน	88
3.2.1	เส้นความเป็นไปได้ของการลงทุน	88
3.2.2	ดุลยภาพการออมและการลงทุนเมื่อไม่มีตลาดเงิน	89
3.3	การออมและการลงทุนเมื่อมีตลาดเงิน	90
3.4	การประยุกต์: มูลค่าปัจจุบันและการตัดสินใจลงทุน	93
บทที่ 4	พฤติกรรมผู้บริโภคกับความเสี่ยง	95
4.1	ความหมายและเครื่องมือทางสถิติสำหรับวัดความเสี่ยง	95
4.1.1	ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability)	95
4.1.2	ค่าคาดคะเน (Expected Value)	97
4.1.3	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	98
4.2	ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคภายใต้ความเสี่ยง	99
4.2.1	ค่าคาดคะเนความพอใจ (Expected Utility)	100
4.2.2	ประเภทของความชอบต่อความเสี่ยง	101
4.2.3	เงินชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium)	103
4.3	วิธีการลดความเสี่ยง	105
4.3.1	การกำจัดความเสี่ยงโดยการประกันภัย	105
4.3.2	การกระจายความเสี่ยง (Risk Diversification)	108
	ส่วนที่ 2 การผลิตและต้นทุนของหน่วยผลิต	
บทที่ 5	การผลิตและต้นทุนในระยะสั้น	113
5.1	หน่วยผลิตและเหตุผลของการมีหน่วยผลิต	113
5.2	นิยามด้านการผลิต	116
5.3	การผลิตในระยะสั้น (production in the short run)	119
5.3.1	ชนิดของผลผลิตในระยะสั้น	120
5.3.2	ช่วงการผลิต (Stages of Production)	123
5.3.3	กฎการลดน้อยถอยลงของผลผลิตส่วนเพิ่ม (Law of Diminishing Returns)	123
5.4	ต้นทุนการผลิตในระยะสั้น (Short-run Cost of Production)	124
5.4.1	ความหมายของต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์	124
5.4.2	ชนิดของต้นทุนในการผลิตระยะสั้น และความสัมพันธ์ของต้นทุนแต่ละชนิด	129
5.4.3	ความสัมพันธ์ของผลผลิตและต้นทุนแปรผัน	133
บทที่ 6	การผลิตและต้นทุนในระยะยาว	137
6.1	การผลิตในระยะยาว (production in the long run)	137
6.1.1	เส้นผลผลิตเท่ากัน (Isoquant)	137

6.1.2	ชนิดของเส้นผลผลิตเท่ากัน	141
6.1.3	ค่าความยืดหยุ่นของการทดแทนทางเทคนิค	142
6.1.4	ผลตอบแทนจากขนาด (Returns to Scale)	143
6.1.5	Homogeneous Production Function	146
6.2	ต้นทุนในระยะยาว (Long-run Cost of Production)	147
6.2.1	เส้นต้นทุนเท่ากัน (Isocost Lines)	147
6.2.2	ส่วนผสมของปัจจัยที่ให้ต้นทุนต่ำที่สุด (The Least Cost Combination)	148
6.2.3	แนวการขยายขนาดการผลิต (Expansion Path)	150
6.2.4	เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตรวมในระยะยาวกับระยะสั้น	151
6.2.5	ความประหยัดและไม่ประหยัดจากขนาดการผลิต	155
6.2.6	ความประหยัดจากการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ	157
6.2.7	ความประหยัดจากขอบเขตการผลิต (Economics of Scope)	158
ส่วนที่ 3 โครงสร้างตลาดสินค้าและตลาดปัจจัย		
บทที่ 7	ตลาดแข่งขันสมบูรณ์	163
7.1	ลักษณะของตลาดแข่งขันสมบูรณ์	163
7.2	ประโยชน์ของการศึกษาโครงสร้างตลาดแข่งขันสมบูรณ์	164
7.3	ดุลยภาพระยะสั้นของผู้ผลิต	164
7.4	เส้นอุปทานและดุลยภาพในระยะสั้น	172
7.5	เส้นอุปทานและดุลยภาพในระยะยาว	174
7.6	ตลาดแข่งขันสมบูรณ์และประสิทธิภาพ	180
บทที่ 8	การประยุกต์ใช้อุปสงค์และอุปทาน	182
8.1	ผลกระทบของภาษีการค้า (Sale Taxes) และเงินอุดหนุน (Subsidies)	182
8.2	การควบคุมราคาขั้นสูง (Price Ceilings or Maximum Prices)	185
8.3	การควบคุมราคาขั้นต่ำ (Minimum Prices, Price Floors)	187
8.4	การพยุงราคา (Price Supports)	189
8.5	ภาษีนำเข้า (Import Tariffs) และการจำกัดโควตานำเข้า (Import Quota)	191
8.5.1	ผลกระทบของภาษีนำเข้าต่อประเทศผู้นำเข้า	191
8.5.2	ผลกระทบของการจำกัดโควตานำเข้าต่อประเทศผู้นำเข้า	194
8.5.3	ผลกระทบของภาษีนำเข้าของต่างประเทศต่อประเทศผู้ส่งออก	196
บทที่ 9	ตลาดผูกขาด	199
9.1	ลักษณะที่สำคัญของตลาดผูกขาด	199
9.2	ที่มาของอำนาจการผูกขาด	199
9.3	การกำหนดราคาและปริมาณของผู้ผูกขาด	200

9.4	ความไร้ประสิทธิภาพด้านการจัดสรรทรัพยากรของการผูกขาด	207
9.5	การควบคุมผู้ผูกขาดด้านราคาสินค้า	209
9.5.1	กรณีที่ไม่มี การผูกขาดโดยธรรมชาติ (เส้นต้นทุนส่วนเพิ่มทอดขึ้น)	209
9.5.2	กรณีที่มีการผูกขาดโดยธรรมชาติ (เส้นต้นทุนส่วนเพิ่มทอดลง)	210
9.6	การกำหนดราคาเพื่อคูดจับส่วนเกินของผู้บริโภค	212
9.6.1	การตั้งราคาแบบเลือกปฏิบัติ (Price Discrimination)	212
9.6.2	การตั้งราคาแบบผันแปรตามภาระการผลิตสูงสุด (Peak-load Pricing)	224
9.6.3	การตั้งราคาแบบยกชุด (All-or-nothing Pricing)	225
9.6.4	การตั้งราคาแบบเก็บสองต่อ (Two-part Tariff Pricing)	226
9.6.5	การขายพ่วง (Tie-in-Sale)	229
9.6.6	การขายควบชุด (Bundling or Package tie-in Sale)	230
บทที่ 10	ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดและตลาดผู้ขายน้อยราย	236
10.1	ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (Monopolistic Competition)	236
10.1.1	ลักษณะสำคัญของตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด	236
10.1.2	ดุลยภาพในระยะสั้น	238
10.1.3	ดุลยภาพในระยะยาว	238
10.1.4	ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดกับประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ	239
10.2	ตลาดผู้ขายน้อยราย (Oligopoly)	240
10.2.1	ลักษณะสำคัญของตลาดผู้ขายน้อยราย	240
10.2.2	แบบจำลองการรวมตัวผูกขาด (Cartel or Collusion Model)	242
10.2.3	ดุลยภาพของหน่วยผลิตในตลาดผู้ขายน้อยรายที่ไม่มีการรวมตัวผูกขาด	244
10.2.4	แบบจำลองการแข่งขันเชิงปริมาณ (Cournot or Quantity Competition Model)	245
10.2.5	แบบจำลองผู้นำด้านปริมาณ (Stackelberg Model)	249
10.2.6	แบบจำลองการแข่งขันเชิงราคา (Bertrand or Price Competition Model)	251
10.2.7	แบบจำลองผู้นำทางราคา (Price Leadership or Dominant Firm Model)	256
บทที่ 11	ทฤษฎีเกม	259
11.1	เกม และองค์ประกอบของเกม	259
11.1.1	องค์ประกอบของเกม	260
11.1.2	รูปแบบการเสนอเกม (Representation of a Game)	261
11.2	ชนิดของเกม	262

11.3	การหาดุลยภาพของเกม	264
11.3.1	วิธี Elimination of Dominated Strategies	264
11.3.2	วิธี Nash Equilibrium	266
11.3.3	วิธี Maximin	272
11.4	เกม Prisoners' Dilemma	273
11.5	เกมที่มีการเล่นซ้ำ (Repeated Games)	275
11.5.1	กรณีจำนวนครั้งของการเล่นเกมไม่มีที่สิ้นสุด (Infinite Rounds)	276
11.5.2	กรณีจำนวนครั้งของการเล่นเกมมีที่สิ้นสุด (Finite Rounds)	277
11.6	เกมแบบผลัดกันเล่น (Sequential Games)	278
11.6.1	การขู่ พันธสัญญา และความน่าเชื่อถือ (Threats, Commitments and Credibility)	280
11.6.2	ตัวอย่างประยุกต์ของเกมแบบผลัดกันเล่น	281
บทที่ 12	ตลาดปัจจัย	285
12.1	โครงสร้างตลาดของปัจจัยและสินค้าเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์	286
12.1.1	มูลค่าผลผลิตส่วนเพิ่มและอุปสงค์ของตลาดปัจจัยเมื่อขายสินค้าในตลาดแข่งขันสมบูรณ์	286
12.1.2	อุปทานของตลาดปัจจัย	290
12.1.3	ดุลยภาพของตลาดปัจจัยเมื่อทุกตลาดมีโครงสร้างแบบแข่งขันสมบูรณ์	293
12.2	โครงสร้างตลาดของผู้ซื้อและผู้ขายปัจจัยแข่งขันสมบูรณ์ แต่ขายสินค้าในตลาดผูกขาด	297
12.2.1	รายรับของผลผลิตส่วนเพิ่มและอุปสงค์ของตลาดปัจจัยเมื่อขายสินค้าในตลาดผูกขาด	297
12.2.2	ดุลยภาพของหน่วยผลิตเมื่อตลาดปัจจัยแข่งขันสมบูรณ์ แต่ขายสินค้าในตลาดผูกขาด	300
12.3	โครงสร้างผู้ซื้อปัจจัยผูกขาด (Monopsony) แต่ตลาดผู้ขายปัจจัยและสินค้ามีโครงสร้างแข่งขันสมบูรณ์	301
12.3.1	อุปทานปัจจัย ต้นทุนปัจจัยเฉลี่ย และต้นทุนปัจจัยส่วนเพิ่ม	301
12.3.2	ดุลยภาพของตลาดปัจจัยเมื่อผู้ซื้อปัจจัยมีอำนาจผูกขาด	302
12.4	โครงสร้างตลาดผู้ขายปัจจัยผูกขาด แต่ตลาดผู้ซื้อปัจจัยและสินค้ามีโครงสร้างแข่งขันสมบูรณ์	305
12.5	โครงสร้างตลาดผูกขาดแบบทวิภาคี (Bilateral Monopoly)	307
12.6	ค่าแรงขั้นต่ำ (Minimum Wage)	309
12.6.1	กรณีตลาดปัจจัยแข่งขันสมบูรณ์	309
12.6.2	กรณีผู้ซื้อปัจจัยผูกขาด	311

ส่วนที่ 4 ดุลยภาพทั่วไป เศรษฐศาสตร์สวัสดิการและความล้มเหลวของตลาด

บทที่ 13	ดุลยภาพทั่วไปและเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ	315
13.1	หลักเกณฑ์ในการตัดสินความมีประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร	316
13.2	ดุลยภาพทั่วไปในการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้บริโภค (General Equilibrium in Exchange)	317
13.3	ดุลยภาพทั่วไปในการผลิต (General Equilibrium in Production)	323
13.4	ดุลยภาพทั่วไปในส่วนผสมของผลผลิต (General Equilibrium in Combination of Product)	329
13.5	ทฤษฎีบทพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ (The Fundamental Theorems of Welfare Economics)	331
13.6	ความล้มเหลวของตลาด (Market Failure)	333
บทที่ 14	ผลกระทบภายนอก และสินค้าสาธารณะ	336
14.1	ผลกระทบภายนอก	336
14.1.1	ความล้มเหลวของตลาดจากผลกระทบภายนอก	338
14.1.2	เงื่อนไขกำหนดระดับการผลิตที่เหมาะสมกับสังคม	342
14.2	มาตรการในการแก้ปัญหาความล้มเหลวของตลาดจากผลกระทบภายนอก	345
14.2.1	มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Quality Standard)	346
14.2.2	มาตรการด้านเศรษฐศาสตร์	347
14.3	สินค้าสาธารณะ (Public Goods)	353
14.3.1	ความแตกต่างระหว่างสินค้าสาธารณะและสินค้าเอกชน	353
14.3.2	ความล้มเหลวของตลาดและประสิทธิภาพของตลาดกับสินค้าสาธารณะ	354
14.3.3	ปัญหาการ “โดยสารฟรี” กับ Prisoners’ Dilemma	356
บทที่ 15	ความไม่สมมาตรของข้อมูล (Asymmetric Information)	361
15.1	ความไม่สมมาตรของข้อมูลกับปัญหาการคัดสรรที่เป็นปรปักษ์	361
15.1.1	การคัดสรรที่เป็นปรปักษ์ในตลาดรถมือสอง	362
15.1.2	เครื่องมือในการแก้ปัญหาคัดสรรที่เป็นปรปักษ์	365
15.1.3	การตั้งราคาแบบเลือกปฏิบัติเนื่องจากเชื่อว่าสินค้าที่เหมือนกันมีคุณภาพต่างกัน	368
15.2	ความไม่สมมาตรของข้อมูลกับปัญหาคุณธรรมวิบัติ (Moral Hazard)	369
15.2.1	เครื่องมือในการแก้ปัญหาคณธรรมวิบัติ	370
15.2.2	ปัญหาระหว่างนายและบ่าว (Principal-Agent Problem)	371
15.2.3	การแก้ปัญหาการอู้งาน (Shirking) ด้วยสัญญาค่าจ้างที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency Wage Contract)	372
บรรณานุกรม		375